

5 Aralık 2008

Öztangut: "Ortak uluslararası girişimler gündemde"

TSPAKB'nin aylık yayını Sermaye Piyasasında Gündem'in Aralık 2008 sayısında yer alan yazısında Başkan Nevzat Öztangut, küresel piyasalarda süregelen ekonomik krize karşı alınan önlemlere değindi. Öztangut, krizin ardından finans kuruluşlarını kurtarmaya yönelik açıklanan tedbir paketlerinin yerini, reel ekonomiyi destekleyici paketlerin aldığını vurguladı.

Ulusal tedbirlerin yanında, uluslararası alanda da ortak girişimlerin gündeme geldiğini ekleyen Başkan, Türkiye'nin de katıldığı G-20 zirvesinden çıkan sonuçlardan bahsetti. Öztangut, ülkemizde, Merkez Bankası'nın likidite tedbirleri ve faiz indiriminin ardından, maliye politikalarının devreye girmesinin beklendiğini ifade etti. Buna ilaveten Başkan, krize bağlı olarak aracılık sektöründeki daralmanın altını çizdi.

Aracı Kurumların 2008/09 Dönemi Faaliyet Verileri

Sermaye Piyasasında Gündem'in Aralık sayısında iki araştırma raporu yer alıyor; **Aracı Kurumların 2008/09 Dönemi Faaliyet Verileri** ve **Avrupa'da Alternatif İşlem Sistemleri**. İlk raporda 96 aracı kurumun 2008/09 dönemi faaliyet verileri inceleniyor.

Hisse Senedi İşlemleri Daraldı

2008 yılının ilk dokuz ayında hisse senedi işlem hacmi 2007 yılının aynı dönemine göre %10 düşerek 519 milyar YTL oldu. Bu dönemde, yabancı yatırımcıların hisse senedi işlemleri ise %10 arttı ve işlem hacmi payları %29'a yükseldi. Yabancı yatırımcılar hisse senedi işlemlerinin %70'ini yabancı kökenli aracı kurumlar üzerinden gerçekleştirdi.

Vadeli İşlemler Piyasası Yavaşladı

2008 yılının ilk dokuz ayında, vadeli işlem hacmi iki kattan biraz fazla artarak 325 milyar YTL oldu. Yılın ilk yarısındaki artış üç kat olmuştu. Vadeli işlemlerin %19'unu yabancılar yapıyor.

VOB'da Yoğunlaşma Yüksek

VOB işlemlerinde aracı kurumlar arası yoğunlaşma bu dönem de yüksek. 2008/09'da VOB'da faaliyet gösteren 62 aracı kurumdan 5'i işlemlerin yarısını gerçekleştirdi.

İnternet İşlemleri Arttı

İnternet üzerinden yapılan vadeli işlemler 5 kat artarak 55 milyar YTL'ye yükseldi ve internetten yapılan hisse senedi işlemlerini geçti.

Merkez Dışı Örgütler Azaldı

Aracı kurumların sahip olduğu şube ve irtibat bürosu sayısı azaldı, acente olarak kullandıkları banka şubelerinin sayısı ise arttı. Eylül 2007'de merkez dışı örgüte sahip 64 aracı kurum bulunurken, bu sayı Eylül 2008'de 55'e düştü.

Çalışan Sayısı En Düşük Seviyede!

Birliğin 1999 yılından bu yana derlediği çalışan sayısı verileri, Eylül 2008'de en düşük seviyesine inerek 5.526 oldu. Gerileme, 35 yaşın altında ve 10 yıldan az tecrübeli çalışanlarda

daha yoğun olarak görüldü. Şube sayılarındaki azalmaya bağlı olarak, çalışan sayısındaki en yüksek düşüş şubelerde gerçekleşti.

Avrupa'da Alternatif İşlem Sistemleri

Sermaye Piyasasında Gündem'in ikinci araştırma konusu, 2007 sonunda MiFID Direktifi'nin yürürlüğe girmesiyle önemli bir yol kat eden Avrupa'daki alternatif işlem sistemleri. İnternet tabanlı bu sistemler, hisse senetlerinin alım-satımında borsalara alternatif olan özel elektronik işlem platformları olarak çalışıyor.

Yeni Elektronik Borsalar

Tezgahüstü bir borsa niteliğine sahip bu sistemlerde, işlem yapmak isteyen kurumlar sisteme emirlerini giriyor. Uygun bir karşı emir varsa, girilen emir sistemin kendi içinde eşleşiyor. Girilen emrin niteliğine göre emirlerin organize borsalara yönlendirilme imkanı da bulunuyor.

Kurumsal Yatırımcıların Tercih

Alternatif işlem sistemleri, sağladıkları düşük maliyet, yüksek hacimde işlem yapabilme, tek merkezden birçok piyasaya ulaşabilme gibi avantajlar ile son dönemlerde yoğun ilgiyle karşılanıyor. Diğer taraftan, yatırımcı kimliğinin işlem anında açıklanmaması özellikle kurumsal yatırımcıların tercih sebebi.

MiFID'in Getirdikleri

Avrupa Birliğinde Kasım 2007'de yürürlüğe giren yeni sermaye piyasası düzenlemesi MiFID'le, alternatif işlem sistemleri yeni bir yatırım hizmeti olarak tanımlandı. Böylelikle, AB'de alternatif işlem sistemlerinin önü açıldı.

Avrupa Çapında İşlem İmkani

İlk Avrupalı alternatif işlem sistemleri olan Chi-X ve Turquoise ile beraber, halihazırda faaliyette olan toplam 5 sistem bulunuyor. İşlem gören hisse senetleri İngiltere, Fransa, Almanya ve Hollanda başta olmak üzere bir çok Avrupa piyasasının en likit hisse senetleri arasından seçiliyor. Bazılarında borsa yatırım fonları da işlem görebiliyor.

Organize Borsalarla Rekabet

Özellikle sağladıkları düşük maliyetler sayesinde, kısa sürede yüksek işlem hacimlerine ulaşan alternatif işlem sistemleri, organize borsaları da harekete geçirdi. Nasdaq-OMX kendi alternatif işlem sistemini faaliyete sokarken, Londra Borsası, NYSE Euronext ve Berlin Borsası ise hazırlıklarını kamuoyuna duyurdu. Diğer taraftan bazı organize borsalar, bu sistemlerin sağladığı düşük maliyet avantajı karşısında işlem ücretlerini düşürme yoluna gidiyor.